

Aan
Van

Stas BZK
CZW/DS

nota

1. Nota Verslag Schriftelijk overleg verdrag Raad van Europa over AI, mensenrechten, democratie en rechtsstaat

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000313472

Datum

25 mei 2023

Opgesteld door

Samengewerkt met

J&V/EZK/BZ

Bijlage(n)

2

Aanleiding

- De Commissie Digitale Zaken van de Tweede Kamer heeft in een schriftelijk overleg 70 vragen gesteld over het Raad van Europa verdrag over AI, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. In de bijlage vindt u de conceptantwoorden op deze vragen.
- De vragen zijn op 6 april 2023 ingebracht en de Tweede Kamer heeft u verzocht de beantwoording ruim voor 31 mei 2023 aan de Kamer te verzenden.
- Na ambtelijk akkoord interdepartementaal hebben we begin mei deze vragen aan u voorgelegd en daarna uw commentaar verwerkt. Daarna is de gewijzigde brief aan andere departementen voorgelegd voor akkoord. Door drukte heeft dat langer geduurd.

Geadviseerd besluit

Instemmen met ondertekening en verzending naar de Kamer.

Kern

- De fracties van de VVD, D66, het CDA, de SP, GroenLinks, Volt en de BBB hebben vragen gesteld over het AI-verdrag.
- In de vragen komt bij de verschillende fracties steeds een aantal thema's terug: (1) de rol en bevoegdheid van Nederland in de onderhandelingen t.o.v. de Europese Unie, (2) de inzet van NL, (3) de verhouding tussen het RVE AI-verdrag en de EU AI-verordening, (4) de betrokkenheid van de Kamer bij de onderhandelingen over het AI-verdrag, (5) vragen over generatieve AI.

Toelichting

Onze referentie
2023-0000313472

Datum
25 mei 2023

Terugkerende thema's in de vragen:

- (1) De rol en bevoegdheid van Nederland in de onderhandelingen t.o.v. de EU: U geeft aan dat de EU Commissie de onderhandelingen namens de EU coördineert en het woord voert. Via de EU vergroot NL haar invloed, en er is ruimte om zelf punten onder de aandacht te brengen, mits van te voren in EU verband afgestemd.
- (2) De inzet van NL: hoewel het RVE AI verdrag en de EU AI verordening op elkaar lijken, kan NL wel degelijk dit verdrag beïnvloeden. Dit verdrag moet consistent zijn met de EU AI verordening, maar dat kan op een manier die zo veel mogelijk mensenrechtelijke waarborgen bevat. Daar is de NL inzet op gericht. Tegelijkertijd moeten we de tekst zo inrichten dat het verdrag aantrekkelijk genoeg is voor niet EU-verdragspartijen.
- (3) De verhouding tussen het RVE AI-Verdrag en de EU AI-verordening: U legt uit dat beide instrumenten hetzelfde doel en vergelijkbare inhoud kennen, maar dat het verdrag een opdracht is aan de verdragspartijen om regels op te stellen over de ontwikkeling en het gebruik van AI. De AI verordening bevat uitgewerkte regels van toepassing op aanbieders en gebruikers van AI en kan zo een implementatie zijn voor de EU (lidstaten) van wat in het verdrag is afgesproken.
- (4) De betrokkenheid van de Kamer bij de onderhandelingen over het AI-verdrag: U geeft aan dat de inzet bij dit verdrag niet los te zien is van de inzet van Nederland bij de EU AI-verordening en dat daarover met de Kamer is gesproken bij de vaststelling van de Raadspositie. Daarnaast wijst u op de informatievoorziening door BZ, en de verschillende brieven die over het AI-verdrag zijn verstuurd, de technische briefing en de debatten die hebben plaatsgevonden.
- (5) Generatieve AI: hoewel de Kamer over verschillende onderwerpen inhoudelijke vragen stelt, komt met name generatieve AI steeds terug. U geeft aan dat er in de raadstekst van de AI-verordening een standpunt is opgenomen over generatieve AI, maar dat we gezien de recente ontwikkelingen afwachten wat het EP doet, en ook werken aan een visiestuk op generatieve AI.

Achtergrond AI-Verdrag:

- De onderhandelingen over het AI-verdrag worden gefaciliteerd door het Comité voor AI (CAI) van de Raad van Europa. De CAI ging in april 2022 van start. Zij borduren voort op het werk van het 'Ad hoc Comité voor AI (CAHAI), dat in de twee jaar ervoor advies heeft gegeven over AI, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. Ook daarin had NL een actieve rol. Over het werk van de CAHAI en haar belangrijkste resultaten is de Kamer in september 2022 geïnformeerd.
- Het bureau van de CAI heeft met het secretariaat een nulversie opgesteld van het verdrag als basis voor de onderhandelingen. Pas tijdens de CAI

van januari 2023 is besloten de nulversie openbaar te maken. Die is toen z.s.m. per brief met de Kamer gedeeld.

Onze referentie
2023-0000313472

Datum
25 mei 2023

- In juli 2022 heeft de Europese commissie een aanbeveling gedaan aan de EU raad van ministers om de EU te mandateren te onderhandelen namens de EU. NL heeft toen samen met een aantal lidstaten ervoor gezorgd dat in het mandaatbesluit is opgenomen dat lidstaten over nationale bevoegdheden gaan, en dat het belangrijk is een proces op te zetten waarin goede afstemming tussen de Commissie en de lidstaten plaatsvindt. Daarnaast wilde NL dat lidstaten spreekrecht houden tijdens de onderhandelingen. Het BNC fiche over het te nemen mandaatbesluit is met de Kamer gedeeld in het najaar 2022.
- In april vond de vijfde CAI bijeenkomst plaats. 31 mei-2 juni 2023 vindt de zesde bijeenkomst plaats. Het doel van de CAI was om de onderhandelingen in september 2023 af te ronden. Dat dit wordt gehaald is onwaarschijnlijk. Momenteel beziet de CAI hoe het werkproces zal worden aangepast.

Politieke context:

- U heeft op 6 maart 2023 een brief naar de Kamer gestuurd over het AI-verdrag. Dit is de directe aanleiding voor dit schriftelijk overleg.
- Tevens vond op 30 maart 2023 een technische briefing plaats.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Verslag van een schriftelijk overleg over het Raad van Europa Verdrag over AI, mensenrechten, democratie en rechtsstaat	
2	Inbreng verslag schriftelijk overleg over het Raad van Europa Verdrag over AI, mensenrechten, democratie en rechtsstaat	